

ลักษณะนาม :

เอกลักษณ์ที่กำลังล่มสลายของภาษาไทยปัจจุบัน

รศ.เดทกิจ พันธุ์เดทกิจอมร

ลักษณะนาม : เอกลักษณ์ที่กำลังล่มสลายของภาษาไทยปัจจุบัน

รองศาสตราจารย์เถกิง พันธุ์เถกิงอมร

ก่อน จะอ่านเนื้อความต่อไป โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้

1. อีกหนึ่งความคิดกำจัดหนูแบบปลอดสารพิษด้วยวัสดุรีไซเคิล
2. อีกหนึ่งบริการที่ไม่หยุดนิ่งจากเซลล์
3. ยังมีอีกหลายสถานที่ตำรวจที่ประสบปัญหาขาดแคลนเครื่องมือ สื่อสาร
4. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จึงเป็นความพยายามหนึ่งที่จะช่วยเยียวยาธรรมชาติให้คงอยู่
5. ยังมีอีกสองสามสถานที่ที่น่าสนใจไปดู แต่ไม่มีเวลาพอ
6. คาดว่าจะมีสี่ห้าแฟนเพลงติดต่อกลับเข้ามา โปรดอดใจรอ
7. เราต้องเพิ่มการดูแลทุกสถานเอกอัครราชทูตให้มากขึ้น
8. เป็นอีกหนึ่งตัวเลือกที่คุณแม่บ้านให้ความสนใจมาก
9. เพียงคุณเลือก 1 ผลิตภัณฑ์จากรายชื่อด้านล่างที่คุณมั่นใจว่าเป็นเคล็ดลับความมั่นใจของเธอ
10. โดยส่วนตัวเป็นห่วงเหมือนกันในเรื่องการใช้เงินทุกการเลือกตั้ง เพราะยังมีการเลือกตั้งอีกหลายเลือกตั้ง

ข้อความข้างต้นเป็นตัวอย่างของการใช้ภาษาพูดและภาษาเขียน ในปัจจุบันที่เผยแพร่ปรากฏผ่านทางสื่อมวลชนเกือบทุกแขนง ทั้งจากการรายงานข่าวจากการให้สัมภาษณ์ของนักการเมือง รัฐมนตรี พิธีกร และผู้ดำเนินรายการต่าง ๆ ทางสถานีวิทยุกระจายเสียง และสถานี วิทยุโทรทัศน์

การใช้ภาษาข้างต้น หากอ่านเพียงผิวเผินหรือรับฟังอย่างฉาบฉวย จะไม่เกิดความรู้สึกอะไร เพราะสามารถสื่อความหมายเป็นที่เข้าใจได้ แต่ถ้าเป็นผู้อ่านที่ใช้ความสังเกตและพิจารณาเพียงเล็กน้อยก็จะพบว่าข้อความทั้งสิบข้อความดังกล่าว มีลักษณะเป็นภาษาไทยสมัยใหม่ที่ผิดแผกแตกต่างไปจากลักษณะของภาษาไทยแบบเก่าโดยทั่วไป

ความผิดแผกแตกต่างของภาษาไทยข้างต้นกับภาษาไทยที่เคยใช้มาก่อนอยู่ตรงที่ใช้ลักษณนาม กล่าวคือภาษาไทยข้างต้นไม่ใช้ลักษณนาม แต่ภาษาไทยโดยทั่วไปมีการใช้ลักษณนาม

1. ลักษณนามเป็นเอกลักษณ์ประการหนึ่งของภาษาไทย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายของ "ลักษณนาม" ไว้ว่า "ลักษณนาม (ไว) น. คำนามที่แสดงลักษณะ ของสิ่งต่าง ๆ เช่น คน 3 คน , แมว 2 ตัว , ชลู่ย 3 เล้า , ลูกคนโต , หมวกใบใหญ่" ¹

ลักษณนามจึงคือคำนามประเภทหนึ่งที่ยังบอกคุณลักษณะ รูปร่าง ผิวพรรณ ขนาด และ อื่น ๆ ของคำนาม เพื่อความสะดวกในการกำหนดรูปลักษณะของนามต่าง ๆ โดยมีการกำหนดลักษณนามแตกต่างกันตามสภาพที่เป็นอยู่ของคำนาม เพื่อบอกให้รู้ว่าลักษณนามนั้น ๆ แม้จะเป็นลักษณนามของสิ่งเดียวกันหรือนามคำเดียวกัน แต่ก็มีลักษณะที่แตกต่างกันตามสภาพที่เป็นอยู่ เช่น ผ้าชิ้น หรือ ชิ้น อาจมีลักษณะเป็น "ผืน , ตัว , ถูง" แล้วแต่กรณี กล่าวคือ ถ้ายังไม่ได้ตัดเย็บ ก็ใช้ลักษณนามว่า "ผืน" แต่ถ้าเย็บแล้ว

ก็ใช้ลักษณนามว่า“ตัว” หรือ“ถูง”

หรือ“ป็นโต” ก็อาจเลือกใช้ ลักษณนามตามสภาพที่เป็นอยู่ว่า “ใบ, ลูก, เกา, สาย” หมายควมว่า “ป็นโต” แต่ละหน่วยใช้ลักษณนามว่า “ใบ” หรือ “ลูก” แต่ถ้านำมาเรียงซ้อนกันแล้ว มีเครื่องยึดรวมเข้าด้วยกัน ก็อาจใช้ลักษณนามว่า “เกา” หรือ “สาย”²

นอกจากนี้ ยังมีกรกำหนดลักษณนามตามขนาด ความกว้าง, ความยาว, ปริมาณ, น้ำหนักหรือรูปแบบที่ใช้งาน โดยกำหนดให้ “เรียกตาม ลักษณะ” หรือ “เรียกตามลักษณะหรือลักษณะบรรจุกัณฑ์” เช่น “ถ้วย” โดยทั่วไปใช้ลักษณนามว่า “เส้น” แต่เรียกตามลักษณะหรือลักษณะบรรจุกัณฑ์ เป็น “กลุ่ม ใจ, หลอด” หรือ “ผม” เรียกเป็นลักษณนามว่า “เส้น” แต่เรียกตามลักษณะว่า “กระจุก , ปอย”³

อย่างไรก็ตาม เราพบว่าคำนามที่เป็นคำรวม เช่น ขนม, ผลไม้, ดอกไม้ จะกำหนดลักษณนามไว้โดยไม่แยกออกเป็นชนิดย่อยๆตามนามของสิ่งเหล่านี้ เว้นแต่มีชนิดย่อยของลักษณนามรวมเพิ่มขึ้น หรือแตกต่างจากที่ได้กำหนดเป็นลักษณนามรวมแล้ว ก็จะมีลักษณนามย่อยเพิ่มขึ้น เพื่อบ่งบอกลักษณะของนามนั้น ๆ เช่น “ขนม” อาจมีลักษณนามเป็น “ชิ้น, อัน, แผ่น, ตัว” หรือ เรียก ตามลักษณะที่บรรจุ เช่น ถ้วย, ซาม “ขนมครก” อาจเรียกเป็น “ฝา, คู่” “ขนมจีน” เรียกเป็น “จับ, หัว”⁴ หรือเรียกตามภาชนะที่บรรจุ เช่น “จาน, เชง, กระชุง” เป็นต้น

ตามปกติลักษณนามในภาษาไทยจะใช้ตามหลังคำนามในสองลักษณะ คือ ลักษณะที่ 1 เรียงลักษณนามไว้หลังคำนาม และจำนวนนับ ในกรณีที่มีจำนวนนับจะเรียงไว้หลังคำนามและหน้าลักษณนาม (นาม + จำนวนนับ + ลักษณนาม) เช่น นักเรียน 5 คน นกอินทรี 2 ตัว มะม่วง 3 ต้น โรงเรียน 4 หลัง เป็นต้น

ลักษณะที่ 2 เรียงไว้หลังนามเพื่อเป็นการเน้นและบ่งบอกลักษณะที่แตกต่างกันของนามที่อยู่ข้างหน้า เช่น นักเรียนคนนี้ นกอินทรีตัวที่กำลังบิน มะม่วงต้นนั้น โรงเรียนหลังนั้น เป็นต้น

คำว่า “คน, ตัว, ต้น” และ “หลัง” ที่เรียงหลังคำว่า “นักเรียน, นกอินทรี, มะม่วง และโรงเรียน” จึงเป็นลักษณนามที่ใช้เน้นและบ่งบอกลักษณะของนามที่อยู่ข้างหน้าได้อย่างชัดเจน ทำให้มองเห็นภาพว่า นักเรียนมีลักษณะเป็น “คน” นกอินทรีมีลักษณะเป็น “ตัว” มะม่วงมีลักษณะเป็น “ต้น” และโรงเรียนมี ลักษณะเป็น “หลัง”

มีข้อสังเกตว่าในกรณีที่ใช้ลักษณนามตามลักษณะที่ 1 ถ้าจำนวนนับเป็น “หนึ่ง” อาจเรียงจำนวนนับไว้หลังลักษณนามก็ได้ เช่น “นักเรียนคนหนึ่ง” แทน “นักเรียนหนึ่งคน” หรือ “นกอินทรีตัวหนึ่ง” แทน นกอินทรีหนึ่งตัว” เป็นต้น

เนื่องจากการใช้ลักษณนามในภาษาไทยจะเรียงคำลักษณนามไว้หลังจำนวนนับ ปรากฏศักราชที่ 4 จึงเรียกลักษณนามแต่เดิมว่า “คำพูดปลายบาทสังขยา” เพราะเป็นนามที่อยู่หลังจำนวนนับ⁵ (สังขยา แปลว่า การนับหรือ การคำนวณ)

อย่างไรก็ตาม แม้หลักการใช้ลักษณนามจะเรียงไว้หลังจำนวนนับ แต่ในบางกรณี เราอาจใช้ลักษณนามโดยไม่มีจำนวนนับอยู่ข้างหน้าก็ได้ ดังตัวอย่างในประโยคต่อไปนี้

1. ตอนนั้นน้ำมันเบนซินพิเศษไร้สารตะกั่วลิตรละก็บาท
2. เธอต้องการน้ำหอมขวดเล็กหรือขวดใหญ่
3. โลกคือละครโรงใหญ่
4. กุหลาบดอกใหญ่แพงกว่าดอกเล็ก
5. รายการนี้ตัวใครตัวมันก็แล้วกันนะจ๊ะ

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งก็คือ คำที่ใช้เป็นลักษณนามในภาษาไทย นอกจากจะกำหนดขึ้นเป็นการเฉพาะ เช่น ภิกษุ เรียกเป็น “รูป” เก้าอี้ เรียกเป็น “ตัว” รถประจำทางเรียกเป็น “สาย” เฮลิคอปเตอร์ เรียกเป็น “ลำ” เป็นต้น แล้วลักษณนามอาจเป็นคำที่ซ้ำกับคำนามที่อยู่ข้างหน้าก็ได้ ในกรณีนี้ มักเป็นนามที่เป็นสถานที่ตามธรรมชาติและสถานที่ที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น มหาวิทยาลัย 20 มหาวิทยาลัย, มหาสมุทร 5 มหาสมุทร, ตำบล 6 ตำบล, อำเภอ 7 อำเภอ, จังหวัด 8 จังหวัด, วัด 9 วัด เป็นต้น แต่ถ้าเป็นที่ว่าการอำเภอหรือศาลากลาง จังหวัด ใช้ลักษณนามว่า “หลัง” เช่นเดียวกับ “โบสถ์” ไม่ใช่ว่า โบสถ์ 3 โบสถ์ เว้นแต่เป็นสำนวนว่า “ชายสามโบสถ์” ซึ่งหมายถึงการบวช 3 ครั้ง เพราะการบวชต้องทำพิธีภายในโบสถ์

จึงกล่าวได้ว่า การมีลักษณนามใช้จัดเป็นเอกลักษณะสำคัญประการหนึ่งของภาษาไทย นอกเหนือจากเอกลักษณะด้านอื่น ๆ เช่น ภาษาไทยมีตัวอักษรเป็นของตนเอง, เป็นภาษาที่มีพยางค์เดียว, มีตัวสะกดตรงตามมาตรา, มีรูปสระวางไว้หลายตำแหน่ง, คำคำเดียวมีความหมายหลายอย่าง, มีเสียงสัมผัสพันธ์กับความหมาย และเป็นภาษาดนตรี เป็นต้น

2. ภาษาไทยตระกูลอื่นก็มีลักษณนาม

นอกจากภาษาไทยที่ใช้กันในประเทศไทยที่เรียกว่าภาษาไทยกลางหรือภาษาไทยมาตรฐาน (Siamese) แล้ว ภาษาไทยนอกประเทศที่เรียกว่า “ภาษาตระกูลไท” (Tai) ของคนไทยนอกประเทศ ก็พบว่ามีการใช้ลักษณนามเช่นกัน

กลุ่มชนที่ได้ชื่อว่าพูดภาษาตระกูลไท ประกอบด้วย ไทยลาว, ไทยดำ, ไทยขาว ในอินโดจีน ไทยเขินในพม่า, ไทยอาหม, ไทยคำตี้, ไทยเหนือ และไทยลื้อในยูนนาน คนไทยนอกประเทศเหล่านี้ เป็นคนไทยที่มีหนังสือ ส่วน

คนไทยที่ไม่มีหนังสือ เช่น ไทยใต้, ไทยนุง, ไทยดำ, ไทยขาวในดงเกี้ยว ไทยใต้, ไทยนุง, ไทยเอง ในทวงลี ไทยน้ำ, ไทยลาย, ไทยหลวง, ไทยย่อยในยูเนียน รวมทั้งคนไทยในมณฑลทวงตุงและมณฑลไทหล้า (คำว่า “ไทย” มี “ย” ตามหนังสืออ้างอิง)

ในที่นี้จะยกตัวอย่างลักษณะนามและการใช้ลักษณะนามในภาษาไทยนุง และภาษาจ้วงให้เห็นเป็นหลักฐานว่า ภาษาไทยตระกูลอื่น ๆ หรือ “ภาษาตระกูลไท” ก็มีการใช้ลักษณะนามเช่นกันดังต่อไปนี้

2.1 ลักษณะนามในภาษาไทยนุง

การใช้ลักษณะนามในภาษาไทยนุงจัดเป็นลักษณะสำคัญของภาษาประการหนึ่ง ลักษณะนามเป็นคำที่ใช้ประกอบนาม และเป็นเครื่องหมายจำนวนของนาม หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งคือ ลักษณะนามเป็นเครื่องหมายของนาม และประการสำคัญต้องเรียงไว้หน้านามเสมอตามหลักภาษาของภาษาไทยนุง

ลักษณะนามในภาษาไทยนุงแบ่งเป็นสี่ประเภท คือ ลักษณะนามทั่วไป ลักษณะนามที่บอกขนาดและจำนวนของนาม ลักษณะนามที่บอกลักษณะ และลักษณะนามที่ใช้บอกเครือญาติและคนอื่น ๆ

2.1.1 ลักษณะนามทั่วไป ลักษณะนามทั่วไป ได้แก่ คำว่า “an” (อัน, สิ่ง) ใช้กับนามที่ไม่มีชีวิตและพืช และ “tu” (ตัว) ใช้กับคนและสัตว์ เช่น

an mak	ผลไม้	an dang	จมูก
tu cang	ทวง	tu ma	หมา

2.1.2 ลักษณะนามที่บอกขนาดและจำนวนของนามเป็นลักษณะนามที่กำหนดขึ้น ทั้งเป็นหน่วยตามธรรมชาติและกำหนดขึ้นใช้เอง

2.1.2.1 ลักษณะนามที่เป็นหน่วยธรรมชาติ เช่น "เตุ" "ท่อน"

"เส้น", "ลำ" kun "ก้อน" เช่น

slam teu fun ฟืน 3 ท่อน

slam kun thin ก้อนหิน 3 ก้อน

2.1.2.2 ลักษณะนามที่เป็นหน่วยกำหนดขึ้นใช้เองก็มีทั้งที่บอกลักษณะได้และบอกลักษณะไม่ได้ เช่น "sik" "เมตร" "fan" "เซนติเมตร" "ki" "กิโลกรัม"

ส่วนลักษณะนามประเภทนี้ที่บอกลักษณะได้ ก็โดยใช้คำนาม นั้น ๆ เป็นลักษณะนาม ซึ่งใช้ได้ทั้งกับนามที่นับได้และนับไม่ได้ เช่น "kuk" "แก้ว" "chok" "ถ้วย" "vet" "ช้อน" "mo" "หม้อ" "thung" "ตุ้ง" เป็นต้น

2.1.2.3 ลักษณะนามที่บอกลักษณะ เป็นคำบอกลักษณะของนามซึ่งแตกต่างจากคำบอกขนาดและจำนวน ลักษณะนามประเภทนี้ เช่น "neo" "นิ้ว" "thu" "หัว"

2.1.2.4 ลักษณะนามที่ใช้กับเครือญาติและคนอื่น ๆ คำที่ใช้กับเครือญาติโดย ใช้นำหน้าคำที่เป็นเครือญาติ คือ

"da" ใช้กับเครือญาติเพศหญิง เช่น "me" "แม่", "a" "น้ำ", "ao" "ย่า, ยาย"

"ke" ใช้กับเครือญาติเพศชาย เช่น "ko" "พ่อ", "suk" "อา", "khong" "ปู่, ตา"

"pi" ใช้กับเครือญาติทั้งสองเพศ "slao" "ลูกสาว", "bao" "ลูกชาย", "nang" "สะใภ้", "khuoi" "เขย" เช่น

"da" me แม่, pi nang "พี่สะใภ้"

ส่วนคำที่ใช้กับคนอื่น ๆ คือ "ong" และ "kun" โดยใช้แทนนาม และไม่ต้องมีลักษณะนามอื่นใดอีก เช่น

1. slam kun bna เพื่อน 3 คน
2. slam ong kun คน 3 คน⁷

2.2 ลักษณะนามในภาษาจ้วง นอกจากภาษาไทยหนึ่งแล้ว จากการวิจัยเรื่อง “ลักษณะนามในภาษาจ้วง”⁸ ซึ่งเป็นโครงการย่อยของโครงการใหญ่ เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างชาวจ้วงและชาวไทย” พบว่าคำลักษณะนามในภาษาจ้วง บางคำมีความสัมพันธ์ทางเสียงกับคำลักษณะนามในภาษาไทย และบางคำก็ไม่มี ความสัมพันธ์ทางเสียงกับลักษณะนามในภาษาไทย ซึ่งบางคำก็ทราบแน่ชัดว่า เป็นคำลักษณะนามในภาษาจีน⁹

ลักษณะนามในภาษาจ้วงแยกตามภาษาย่อย ๆ ในภาษาจ้วงออกเป็นเจ็ด ภาษา คือ ภาษาจ้วงเหนือ ได้แก่ ภาษาไฟหมอ ภาษาเถียนตง และภาษาหนานถาน ภาษาจ้วงใต้ ได้แก่ จิ้งซี, เตอเปา, ฉงจว่อ และอู่ถาง ในจำนวนภาษาจ้วงทั้งเจ็ดภาษานี้ มีลักษณะนามที่มีความคล้ายคลึงกันถึง 57 คำ ส่วนลักษณะนามที่แต่ละภาษาใช้ แตกต่างกันมีทั้งสิ้นถึง 113 คำ.

ตัวอย่างลักษณะนามที่มีความคล้ายคลึงกันและมีใช้ทั้งเจ็ดภาษา เช่น

1. “tu” ใช้เป็นลักษณะนามของสัตว์, ว่าว, ผี
2. “tew / tlaw / thiw” เป็นลักษณะนามของสิ่งที่มีลักษณะยาว
3. “En / an / dan ~ dak” เป็นลักษณะนามของคำนามหลายประเภท ทั้งสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต เช่น คน, สัตว์, พืช, อวัยวะของคน, สัตว์, เครื่องใช้, สถานที่, ยานพาหนะ, เครื่องดนตรี, เขตการปกครอง, สิ่งที่มี อยู่ตามธรรมชาติ¹⁰

ส่วนโครงสร้างการเรียงคำที่มีลักษณะนามในภาษาจ้วงเจ็ดภาษา จะเป็นดังนี้

1. นาม + ลักษณะนาม + หนึ่ง
kaj3 tu:1 dew 3 “ไก่ตัวหนึ่ง”

2. นาม + จำนวน + ลักษณะนาม

kaj3 ton1 tu:1 "ไก่ 2 ตัว"

3. จำนวน + ลักษณะนาม + นาม

ton1 tu:1 kaj3 "2 ตัวไก่"¹¹

มีข้อสังเกตว่าโครงสร้างแบบที่ 3 เป็นที่นิยมมากกว่าแบบที่ 2 ซึ่งเป็นลักษณะการเรียงคำของภาษาตระกูลไทโดยทั่วไป ที่แตกต่างจากลักษณะการเรียงคำในภาษาไทยในประเทศ ซึ่งนิยมตามแบบที่ 2

โครงสร้างการเรียงคำของวลีตามแบบที่ 3 ของภาษาจ้วงเหมือนกับโครงสร้างการเรียงคำของวลีในภาษาไทยnung ดังที่ยกตัวอย่างไปแล้ว ว่ามีโครงสร้างดังนี้

จำนวนนับ + ลักษณะนาม + นาม

slam ong kun "คน 3 คน"

slam kun thin "ก้อนหิน 3 ก้อน"

แสดงว่าโครงสร้างการเรียงคำของภาษาไทยนอกประเทศจะขึ้นต้นด้วยจำนวน ตามด้วยลักษณะนามและนามตามลำดับ โดยมีลักษณะนามอยู่หน้านามแทนที่จะเรียงไว้หลังนามเหมือนภาษาไทยในประเทศ

3. ภาษาจีนก็มีลักษณนามเช่นกัน

ในฐานะที่ภาษาจีนเป็นภาษาในตระกูลคำโดด คือภาษาที่มีพยางค์เดียว (Monosyllable language) ภาษาจีนจึงมีคำลักษณนามใช้เช่นเดียวกับภาษาไทย การใช้ลักษณนามในภาษาจีนมีรูปแบบการใช้ทั้งที่คล้ายคลึงกับภาษาไทย และแตกต่างจากภาษาไทย

3.1 การใช้ลักษณนามที่คล้ายคลึงกับภาษาไทย การใช้ลักษณนามลักษณะนี้มีโครงสร้างการเรียงคำแบบ นาม + จำนวน + ลักษณะนาม โครง

สร้างแบบนี้เรียงลักษณะนามไว้หลังนามเหมือนภาษาไทยทั่วไป เช่น

ซินแซ	หน่อ	นึ่ง ¹²	“ครู 2 คน”
เก้าเก้า	ซา	เจียะ	“ลูกหมา 3 ตัว”

จะไม่นิยมเรียงคำว่า “หน่อซินแซ” 2 ครู หรือ “ซาเก้าเก้า” 3 ลูกหมานอกจากนามที่เป็นชื่อหรือเป็นลักษณะเฉพาะ เช่น ชื่อการเล่นไพ่ชนิดหนึ่งที่เรียกว่า “จับยี่กี” ซึ่งแปลตามตัวอักษรว่า “12 อัน” (จับยี่ = 12, กี = อัน, แท่ง) หมายถึงไพ่ชุดหนึ่งหรือสำรับหนึ่งมีจำนวน 12 อัน (ใบ)

ตัวอย่างอื่น ๆ เช่น “จับยี่กิมไทย” แปลว่า “12 ปิ่นทอง” หรือ ปิ่นทอง 12 อัน, “จับซาให้เป่า” แปลว่า “13 องครักษ์” “ซาเตี้ยม” แปลว่า 3 จุด ซึ่งเป็นชื่อของสมาคมอั้งยี่คณะหนึ่งมีสัญลักษณ์เป็นรูปสามจุด

นอกจากนี้ เราพบว่าของไหว้ตามประเพณีเงินที่นิยมกันมัก ประกอบด้วยอาหารคาว 5 อย่าง อาหารหวาน 5 อย่าง และผลไม้ 5 อย่าง อาหารคาว 5 อย่าง เรียกว่า “โหงวแซ” แปลว่า สิ่งมีชีวิต 5 อย่าง คือ กุ้งมังกร, หมู, ไก่, ปลา และตับหมู ถ้าไม่มีกุ้งมังกรก็ใช้เบ็ดแทน

อาหารหวาน 5 อย่าง เรียกว่า “โหงวเปี้ย” แปลว่า ขนม 5 อย่าง ประกอบด้วย ขนมทังปัง (ขนมน้ำตาล), ขนมหนึ่งเปี้ย (ขนมไข่), ขนมหมี่เท้า (ทำด้วยแป้งข้าวเจ้ามีไส้), ขนมมั่วปัง (ขนมทำด้วยงาขาว) และขนมทังกี (ข้าวพองสีแดงตรงกลางมีไส้เป็นแผ่นบาง)¹³

ส่วนผลไม้ 5 อย่าง เรียกว่า “โหงวก้วย” (ก้วย แปลว่า ขนม และแซ่ก้วย หมายถึง ผลไม้) มีส้มยี่นพื้น และผลไม้ชนิดอื่น ๆ อีกสี่ชนิด ตามแต่จะหาได้

นอกจากนี้ คำภาษาจีนที่ใช้กันมากในภาษาไทยที่ขึ้นต้นคำว่า “จับ” คือ คำว่า “จับกัง” “จับฉ่าย” คำว่า “จับกัง” แปลตามตัวอักษร คือ “แรงงาน 10

อย่าง” แต่ความหมายโดยปริยาย หมายถึง “ผู้ใช้แรงงานหรือ ผู้รับจ้างทำงานทั่วไป” มิได้หมายถึงงานทั้ง 10 อย่าง เช่นเดียวกับคำว่า “จับฉ่าย” ซึ่งแปลตามตัวอักษรว่า ผัก 10 ชนิด แต่มีความหมาย หมายถึงผักหลาย ๆ อย่าง ซึ่งอาจมีไม่ครบ 10 อย่างก็ได้

เช่นเดียวกับคำว่า “จับห่วย” แปลว่า ของเบ็ดเตล็ด หรือ สินค้าเบ็ดเตล็ด ไม่หมายถึงสิ่งของ 10 อย่าง ตามตัวอักษรแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม การใช้ลักษณนามในภาษาจีนตามลักษณะนี้ พบว่ามีปรากฏในภาษาไทยเช่นเดียวกัน เช่น คำพังเพยที่ว่า “ลืบลากว่า ไม่เท่าตาเห็น ลืบลตาเห็น ไม่เท่ามือคลำ ลืบลมือคลำไม่เท่าทำเอง”

หรือสำนวน เช่น ลืบลแปดมงกุฏ, ร้อยพ่อพันแม่, ร้อยเอ็ดเจ็ดยาน้ำ, เจ็ดคาบสมุทร, ลีแผ่นดิน พบว่าบางสำนวนมีลักษณนาม แต่ละจำนวนนับ เช่น เลือฝืนหมอนใบ ขณะที่บางคำละลักษณนาม มีแค่จำนวนนับ เช่น ฮีตลืบลสองคองลืบลี (ฮีต คือ จาริต คอง คือครรลอง หมายถึง จาริต 12 อย่าง และแนวปฏิบัติ 14 อย่างของภาคอีสาน) ฝนแปดแดดลี (สภาพอากาศในภาคใต้ ที่มีฝนแปดเดือนและแดดสี่เดือน) เรือนสามน้ำลี (ลักษณะของหญิงที่ดี) ลุ่มลีลุ่มห้า ซักแม่น้ำทั้งห้า ฯลฯ

3.2 การใช้ลักษณนามที่ต่างจากภาษาไทย รูปแบบการใช้ลักษณนามตามข้อ 3.2 จะแตกต่างจากภาษาไทยทั่วไป คือ มีโครงสร้างการเรียงคำเป็น จำนวนนับ + ลักษณนาม + นาม เช่นเดียวกับ โครงสร้างการเรียงคำของภาษาไทยนอกประเทศดังกล่าวแล้ว เช่น

เจ็ก	ถา	ท่าง	ถึง 1 ใบ
หน่อ	ตุย	ถึงไซ	สิงโตน้ำตาล 2 คู่
ลี	เช็ก	ฉ่าย	ผัก 4 ชนิด

ในภาษาไทยก็มีลักษณะการเรียงคำเหมือนภาษาจีนข้างต้นเช่นกัน แต่ไม่นิยม เช่น มารยาทหญิง 500 เล่มเกวียน เปรียบเทียบว่า มารยาทของผู้หญิงมีมาก หมายความว่าบรรดาหญิงเกวียนได้ถึง 500 เล่ม หรือคัดลอกในหนังสือจำนวน 2 เล่มสมุดไทย หมายถึง สมุดไทย 2 เล่ม เป็นต้น

การที่ภาษาไทยแบบเก่ามีโครงสร้างการเรียงคำเหมือนกับในภาษาไทยนอกประเทศและภาษาจีน แสดงให้เห็นถึงการมีลักษณะร่วมกันของภาษาตระกูลไทยและภาษาจีน ซึ่งจัดเป็นภาษาตระกูลเดียวกันนั่นเอง

4. อิทธิพลที่ทำให้การใช้ลักษณะนามเปลี่ยนแปลง

จากตัวอย่างที่ยกเป็นบทนำในบทความเรื่องนี้ทั้ง 10 ข้อ ล้วนเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงการใช้ลักษณะนามในภาษาไทยปัจจุบัน ซึ่งมาจากสาเหตุหลายประการ ต่อไปนี้จะกล่าวถึงสาเหตุต่าง ๆ ที่ส่งอิทธิพลต่อการใช้ลักษณะนามในภาษาไทยปัจจุบัน

4.1 การใช้ภาษาในสื่อมวลชน เป็นที่ยอมรับว่าการใช้ภาษาในสื่อมวลชนเกือบทุกแขนงมีอิทธิพลต่อการ ใช้ภาษาของประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัยรุ่น นักเรียน นักศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีธรรมชาติพร้อมจะเลียนแบบและเอาอย่างสื่อมวลชนอยู่แล้ว โดย พื้นฐาน สื่อมวลชนในที่นี้อาจแยกได้เป็นสองประเภท

4.1.1 สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมวลชนประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสารและวารสาร หนังสือพิมพ์มีภาษาของตนเองที่เรียกว่า “ภาษาหนังสือพิมพ์” โดยเฉพาะภาษาที่ใช้ในการพาดหัวข่าว (Head, Head line) จะใช้ถ้อยคำสั้น ๆ กระชับมักใช้อักษรย่อหรือคำย่อ และประการสำคัญที่จัดเป็นเอกลักษณ์ของภาษาพาดหัวข่าว คือ การละลักษณะนาม หรือไม่ใช้ลักษณะนาม ทั้งนี้เพื่อเป็นการประหยัดเนื้อที่ของหนังสือพิมพ์ และเพื่อช่วยให้ผู้อ่านสามารถอ่าน

พาดหัวข่าวได้อย่างกระชับ รวดเร็ว เพราะถ้าข้อความที่พาดหัวข่าวมีลักษณะนามอยู่ด้วยจะสิ้นเปลืองเนื้อที่มาก และทำให้ข้อความยืดเยื้อ เช่น

1. 4 ผู้ป่วยโคบอลต์
พันซีดอันตราย
อีกคนย้งนำหวง

(มติชน 22 มี.ค. 2543)¹⁴

หัวข่าวข้างต้น ถ้าเขียนเป็นภาษาไทยทั่วไปก็ต้องมีลักษณนามและจำนวนให้ชัดเจน ดังนี้

“ผู้ป่วยโคบอลต์ 4 คน พันซีดอันตราย อีก 1 คน (คนหนึ่ง) ย้งนำหวง” ซึ่งค่อนข้างยืดเยื้อและสิ้นเปลืองเนื้อที่

แม้แต่ชื่อเรื่องบทนำในเรื่องราวเดียวกัน ก็ยังใช้ภาษาเหมือนพาดหัวข่าว เช่น

3 เหยื่อโคบอลต์ สั่งเวความไม่รู้

(บทนำ มติชน 27 มี.ค. 2543)¹⁵

2. ‘บัญญัติ’ ดองตำแหน่ง 3 รอง ผบ.ตร.
‘สีกาที’ วังตีนชวิดหวังแก้อี้ 5 นายพล

(มติชน 5 พ.ค. 2543)¹⁶

พาดหัวข่าวนั้นถ้าจะใช้ภาษาไทยเต็มรูปก็ต้องเพิ่มลักษณนามให้กับนามเป็น “บัญญัติ” ดองตำแหน่งรอง ผบ.ตร. 3 ตำแหน่ง สีกาทีวังตีนชวิดหวังแก้อี้ นายพล 5 ตัว” ซึ่งเป็นข้อความที่ค่อนข้างยืดเยื้อ ไม่กระชับ ไม่เหมาะกับข้อความที่ใช้พาดหัวข่าว

ไม่เพียงแต่การใช้ภาษาในการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์เท่านั้นที่มีการ
ละลักษณะนาม แม้แต่ผู้เขียนบทความและคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์และนิตยสาร
ก็นิยมละลักษณะนาม หรือมีการใช้ลักษณะนามผิดเพี้ยนดังตัวอย่าง

1. “พรรคประชาธิปไตยดำเนินการปรับ ครม. ตามข้อบังคับพรรคอย่าง
ครบถ้วน ผ่านที่ประชุมของพรรคที่แน่นอนถึง 2 ที่ประชุมด้วยกัน”

(คอลัมน์ “เชิงอรรถฯ สถานการณ์” มติชน 13 เม.ย. 2543)¹⁷

คำว่า “ที่ประชุม” ทำหน้าที่เป็นลักษณะนาม ซึ่งน่าจะใช้ว่า “แห่ง”

ในบทความคอลัมน์เดียวกัน แต่คนละวัน มีเนื้อความบางตอนดังนี้

2. “เฉพาะหัวข้อการสำรวจที่ว่า “ภาพลักษณ์ 2 หัวหน้าพรรคการเมือง
ในสายตาประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขต กทม.” และอีกตอนหนึ่ง

3. “เพราะว่า 2 หัวหน้าพรรคอันเป็นประเด็นของการสำรวจ...”

(คอลัมน์ “เชิงอรรถฯ สถานการณ์” มติชน 5 พ.ค. 43)¹⁸

ข้อความว่า “2 หัวหน้าพรรคการเมือง” และ “2 หัวหน้าพรรค” ก็คือ
“หัวหน้าพรรค หรือหัวหน้าพรรคการเมือง 2 คน” ในการใช้ภาษาทั่วไป

4. “สับปรดและอ้อยส่วนใหญ่ปลูกอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน มีการ
จัดการที่เป็นระบบกว่าการปลูกข้าว เพราะทั้งสองพืชนี้เป็นวัตถุดิบป้อนโรงงาน
อุตสาหกรรม”

(คอลัมน์ วารสาร สามโกเศศ “คำสัหุ้ยดำเนินการอธิบายปรากฏการณ์”¹⁹

มติชน 13 เม.ย. 2543)

ข้อความว่า “ทั้งสองพืช” ควรใช้ “พืชทั้งสองชนิด” จะเหมาะสมกว่า
เพราะไม่จำเป็นต้องประหยัดเนื้อที่เหมือนพาดหัวข่าว

4.1.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อมวลชนประเภทสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ หรือเรียกสั้น ๆ ว่า วิทยุและโทรทัศน์

สืบเนื่องจากการนิยมละลักษณะนามในหนังสือพิมพ์ ซึ่งถือเป็นปกติวิสัยดังกล่าวแล้ว นอกจากส่งผลโดยตรงต่อประชาชนคนอ่าน โดยทั่วไป ยังส่งผลต่อบรรดาพิธีกรและผู้ดำเนินรายการทางวิทยุและโทรทัศน์เป็นจำนวนมากอีกด้วย ที่พร้อมใจกันพูดภาษาไทยโดยละหรือตัดลักษณะนามทิ้ง ในขณะที่ผู้อ่านข่าวหรือพิธีกรบางคนก็ใช้ลักษณะนามผิด ๆ ในลักษณะที่ไม่ทราบชื่อนามนั้น ๆ ควรใช้ลักษณะนามใดจึงจะถูกต้อง เลยแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วยการใช้นามที่อยู่ข้างหน้าเป็นลักษณะนามดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. ในนิทรรศการนี้ มีผู้ส่งผลงานเข้าประกวดรวม 1,036 ผลงาน
(รายการข่าวสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 11, 23 มีนาคม 2543)²²

อาการของการไม่ใช้ลักษณะนามหรือใช้ลักษณะนามผิด ๆ ถึงขั้นรุนแรงจนไม่อาจละเว้นที่จะเกิดอาการ แม้ว่าผู้ดำเนินรายการนั้น ๆ จะเป็นถึงครูบาอาจารย์ก็ตาม เช่น มีรายการหนึ่งกระจายเสียงออกอากาศของสถานีวิทยุกระจายเสียง สทร.สงขลา เมื่อเช้าวันที่ 12 มีนาคม 2543 เป็นรายการสนทนาเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาหรือ ส.ว. เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2543 ผู้ดำเนินรายการซึ่งเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งในท้องถิ่นกล่าวข้อความตอนหนึ่งว่า “...ยังมีการเลือกตั้งอีกหลาย ๆ เลือกตั้ง” แทนที่ผู้ดำเนินรายการคนดังกล่าว จะใช้ภาษาให้ถูกต้องว่า “.....ยังมีการเลือกตั้งอีกหลาย ๆ ครั้ง” อาจเป็นเพราะความรีบร้อน หรือความพลั้งเผลอ และประการสำคัญอาจไม่ระมัดระวังที่จะพยายามใช้ให้ถูกต้อง ให้เกิดความเคยชิน จึงปลั่งปากออกอากาศไปตามความเคยชิน ด้วยเห็นว่าไม่สลักสำคัญอะไร เพราะ

สามารถสื่อความเข้าใจกับผู้ฟังได้เป็นปกติ ซึ่งถ้าผู้ดำเนินรายการทางสถานีวิทยุ และโทรทัศน์พากันคิดในแนวทางนี้เหมือนกันหมด ไม่ใช่เพียงการใช้ลักษณะนามเท่านั้นที่ถูกละเลยความสำคัญ แต่การใช้ภาษาในลักษณะอื่น ๆ อีกมากมายก็จะต้องมีความผิดพลาดความบกพร่องอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น

4.2 การใช้ภาษาโฆษณา เนื่องจากภาษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการโน้มน้าวใจให้ผู้บริโภคซื้อ สินค้าและบริการต่าง ๆ ชื่อสินค้าที่แปลก เด่น กระทบใจจะทำให้คนจดจำชื่อสินค้าได้ ภาษาที่ใช้ในการโฆษณาลจึงเป็นคำพูดที่จูงใจ มีสัมผัสคล้องจองเป็นภาษา ที่มีรูปแบบเฉพาะ เปลี่ยนแปลงรวดเร็วตามยุคสมัย มีลักษณะเด่น จัดเป็นภาษาเฉพาะวงการจึงจำเป็นต้องกะทัดรัด กระชับ แปลกใหม่ ใช้คำน้อย แต่กินความมาก เพื่อดึงดูดความสนใจ ทำให้ผู้บริโภคจดจำโฆษณานั้น ๆ ได้ง่ายและ เนื่องจากการโฆษณาต้องต่อสู้แข่งขันกันในวงการค้า ทำให้นักโฆษณาต้องคิดหาวิธี การโฆษณาที่แปลกพิสดารที่สุด โดยอาจคำนึงหรือไม่คำนึงถึงหลักเกณฑ์ทางภาษาก็ได้ เพราะการสร้างคำที่ผิดพลาด อาจทำให้ผู้บริโภคจดจำสินค้านั้น ๆ ได้²³

ด้วยเหตุนี้ เราจึงพบว่าการใช้ภาษาในโฆษณาต่าง ๆ ทั้งที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์จำพวกหนังสือพิมพ์ นิตยสารและวารสาร และการโฆษณาทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น วิทยุ และโทรทัศน์ มักไม่คำนึงถึงหลักเกณฑ์ทางภาษา เท่าที่ควร แม้ผู้โฆษณาจะไม่ได้คำนึงถึงหลักที่ว่า “การสร้างคำที่ผิดพลาดอาจทำให้ผู้บริโภคจดจำสินค้านั้น ๆ ได้” ก็ตาม แต่ก็ยอมรับกันว่า ภาษาโฆษณจะต้องสั้น กระชับ มิให้ยืดเยื้อ แต่สามารถสื่อความได้ง่าย เช่นเดียวกับภาษาที่ใช้ในการพูด หัวข่าวหนังสือพิมพ์ดังกล่าวแล้ว

การไม่คำนึงถึงหลักเกณฑ์ทางภาษาในการโฆษณาประการหนึ่ง คือ การละลักษณะนามหรือใช้ลักษณะนามไม่ถูกต้อง ซึ่งผู้อ่านสามารถพบได้บ่อย ๆ

ในการโฆษณาทางหน้าหนังสือพิมพ์ นิตยสารและวารสาร ตลอดจนในวิทยุ และโทรทัศน์ เช่น โฆษณاب้านจัดสรรว่า “บ้านเดี่ยว 2 ชั้น 3 ห้องนอน 2 ห้องน้ำ 1 ห้องนั่งเล่นสุดหรูในทำเลทอง”

ข้อความนี้มีลักษณะนามเพียงคำว่า “ชั้น” เท่านั้น นอกนั้นใช้นามแทน ลักษณะนาม คือ “ห้องนอน” “ห้องน้ำ” และ “ห้องนั่งเล่นสุดหรู”

**ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างของการใช้ภาษาโฆษณาและการแก้ไขที่ควร
จะเป็น**

ข้อความโฆษณา	ถ้อยคำที่แก้ไขแล้ว
1. ทุกรายละเอียดออกแบบเพื่อความ เป็นรทที่ผสมผสานความหรูหราและ ความปราดเปรียวเข้าด้วยกัน ด้วยองค์ประกอบที่ลงตัว (โฆษณารถยนต์ใน มติชน 22 มี.ค.2543) ²⁴	“ทุกรายละเอียด”แก้ไขเป็น “รายละเอียดทุกอย่าง”
2. เรารับฟังและเข้าใจในความต้องการ ของลูกค้า ปรับปรุงเพื่อสนองตอบ ทุกการเปลี่ยนแปลง ----- ปูนซีเมนต์นครหลวง สนองตอบ ทุกความต้องการ (โฆษณาปูนซีเมนต์ ใน มติชน 23 มี.ค. 2543) ²⁵	“ทุกการเปลี่ยนแปลง”แก้ไขเป็น การเปลี่ยนแปลงทุกอย่าง, ทุกชนิด, ทุกประเภท และ “ทุกความต้องการ” แก้ไขเป็น “ความต้องการทุกอย่าง” “ความต้องการทุกประเภท”

ข้อความโฆษณา	ถ้อยคำที่แก้ไขแล้ว
<p>6. 5 ปฏิบัติการปรับอากาศบริสุทธิ์ BIO TECH PLUS (โฆษณาเครื่องปรับอากาศ ใน มติชน 29 มี.ค. 2543)²⁹</p>	<p>นักรบสวมเกราะขี่ม้าในสมัยก่อน การประลองยุทธหรือการสยุมพร ปัจจุบันคำนี้ หมายถึง การแข่งขันที่มี ผู้สมัครมากกว่าสอง เช่น การแข่งขัน เทนนิส หมากรุก บิลเลียด “5 ปฏิบัติการ” หมายถึง “ปฏิบัติการ 5 ชิ้น”</p>
<p>7. ทั้งหมดนี้คือหนึ่งในประสบการณ์ เกือบ 3 ทศวรรษกว่า 35 โครงการ ใหญ่ และ 2 โครงการสนามกอล์ฟ มาตรฐานโลก (โฆษณาบริษัทรับเหมาก่อสร้าง ใน มติชน 5 เม.ย. 2543)³⁰</p>	<p>“35 โครงการใหญ่” แก้ไขเป็น “โครงการใหญ่ 35 โครงการ” “2 โครงการสนามกอล์ฟมาตรฐาน โลก” แก้ไขเป็น “โครงการสนาม กอล์ฟมาตรฐานโลก 2 โครงการ”</p>
<p>8. ทุกคะแนนสะสม แทรเวล รีเวิร์ด ที่ท่านได้รับไม่มีวันหมดอายุ (โฆษณาบัตรเครดิต ในแผ่นพับ ใบสมัครบัตรเครดิตอเมริกันเอ็กซ์เพรส แทรเวล รีเวิร์ด)³¹</p>	<p>“ทุกคะแนนสะสมแทรเวล รีเวิร์ด” “คะแนนสะสมแทรเวล รีเวิร์ดทุก คะแนน”</p>

ข้อความโฆษณา	ถ้อยคำที่แก้ไขแล้ว
9. ...ขอเชิญ 60 ล้านแรงใจจุดไฟ ศรัทธาให้ลูกโซนเพื่อร่วมกัน พัฒนาชาติ (โฆษณาพรรคการเมือง ใน มติชน 17 ต.ค. 2543) ³²	“60 ล้านแรงใจ” อาจแก้ไขเป็น “แรงใจ 60 ล้านคน”

จากตารางเปรียบเทียบข้างต้น จะเห็นว่าการใช้ภาษาในข้อความโฆษณาจะ
 ละลักษณะนามเป็นส่วนใหญ่ โดยใช้นามเป็นลักษณะนามไปในตัว เช่นเดียวกับ
 ภาษาพูดทั่วๆ ของหนังสือพิมพ์ซึ่งไม่ถือว่าเป็นการใช้ภาษาที่ผิดหลักเกณฑ์ ในกรณี
 ของการใช้ภาษาเพื่อตอบสนองการสื่อสาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการจูงใจที่จำเป็น
 ต้องใช้ภาษาที่สั้น กระชับ เข้าใจง่าย ติดตา ประทับใจ และจดจำง่าย จึงกลายเป็น
 อิทธิพลสำคัญที่ส่งผลให้การใช้ภาษาไทยปัจจุบัน พลอยละเลิกลักษณะนามไปด้วย
 โดยไม่รู้ตัว หรือโดยไม่เจตนา

4.3 วรรณกรรมและสื่อบันเทิงภาษาต่างประเทศ

คำว่า “ภาษาต่างประเทศ” ในที่นี้ หมายถึง ภาษาตะวันตก เช่น ภาษาอังกฤษ
 ที่นักเรียน นักศึกษาค้นเคย โดยเฉพาะชื่อวรรณกรรมต่างประเทศที่ได้แปลเผยแพร่
 เป็นภาษาไทยในสมัยแรก ๆ จะแปลตรงตามชื่อในภาษานั้น ๆ ชื่อวรรณกรรมที่รู้จักกัน
 ทั่วไป เช่น นวนิยายของอเล็กซอง ดูมาส์ ที่ชื่อ The Three Musketeers แปล
 เป็นชื่อภาษาไทยว่า “สามทหารเสือ” หรือ “ทะแกลัว้ทหารสามเกลอ” แทนที่จะแปลว่า
 “ทหารเสือสามคน”

นวนิยายของจูลส์ เวิร์น เรื่อง Eighty - Days Around the World
 แปลเป็นภาษาไทยว่า “แปดสิบวันรอบโลก” และ “ใต้ทะเลสองหมื่นโยชน์”

แปลจากเรื่อง Twenty thousand Leagues Under the Sea”

ภาพยนตร์จากฮอลลีวู้ด เรื่อง “เจ็ดสิงห์แดนเสือ” ที่มียูล บรินเนอร์ แสดงนำ ก็แปลมาจากชื่อเต็มในภาษาอังกฤษว่า The Seven Magnificents อันเป็นที่มาของภาพยนตร์ไทยชุด “หนึ่งต่อเจ็ด” ของ ส.อาสนจินดา ซึ่งเป็นการตั้งชื่อเรื่องโดยตัดลักษณะนามออกว่า “หนึ่งคนต่อเจ็ดคน” ขณะที่ภาพยนตร์ญี่ปุ่นก็มีเรื่อง “เจ็ดเซียนซามูไร” ซึ่งถ้าจะให้มึลลักษณะนามก็น่าจะใช้ชื่อว่า “เซียนซามูไรเจ็ดคน”

ภาพยนตร์การ์ตูนที่มีชื่อเสียง คือเรื่อง Snow White and Seven Dwarfs ที่แปลเป็นชื่อภาษาไทยว่า “สโนไวท์กับคนแคระทั้งเจ็ด” ก็ละลักษณะนาม “คน” ข้างท้าย ในขณะที่ชื่อเพลงคลาสสิกเพลงหนึ่งในอดีตก็มีลักษณะอย่างเดียวกัน คือเพลง Three Coins in the Fountain หรือ “สามเหรียญในน้ำพุ”

อย่างไรก็ตาม นอกจากอิทธิพลจากรรณกรรมตะวันตกดังกล่าวแล้ว วรรณกรรมตะวันออกที่มีชื่อเสียง และมีชื่อเรื่องในลักษณะที่ละลักษณะนาม คือเรื่อง “สามก๊ก” หรือตามความหมาย คือ “ก๊กทั้งสาม” ชื่อเรื่องในภาษาจีน คือ “ซำก๊กจี” แปลว่า “หนังสือสามก๊ก” หมายถึง “คัมภีร์ของสามก๊ก” และชื่อในภาษาอังกฤษว่า The Romances of three Kingdoms

จึงกล่าวได้ว่า จากชื่อวรรณกรรมและสื่อบันเทิงภาษาต่างประเทศดังกล่าว สามารถส่งผลต่อการใช้ภาษาไทยที่ละลักษณะนามได้อีกทางหนึ่ง เพราะมีการเผยแพร่ในวงกว้างจนเป็นที่คุ้นเคยของผู้คนมานานโดยผ่านสื่อต่าง ๆ อีกทอดหนึ่ง เช่น ผ่านทางหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ เป็นต้น

5. ลักษณะการเปลี่ยนแปลงการใช้ลักษณะนามปัจจุบัน

ด้วยสาเหตุหลายประการดังกล่าวแล้ว ทำให้การใช้ลักษณะนามในภาษาไทยที่เคยเป็นเอกลักษณ์สำคัญประการหนึ่ง มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ลักษณะการเปลี่ยนแปลงการใช้ลักษณะนามที่พบเห็นได้ชัดเจนสองประการ คือ การไม่ใช้ลักษณะนาม หรือละลักษณะนาม และการมีลักษณะนามแบบใหม่

5.1 การไม่ใช่ลักษณนามหรือละลักษณนาม การไม่ใช่ลักษณนามหรือละลักษณนาม เป็นลักษณะของการใช้ภาษาดังที่ ปรากฏในบทเกริ่นนำข้างต้น ซึ่งจะพบว่าลักษณนามจะถูกละทิ้งไปอย่างไม่ไยดี แต่จะนิยมเขียนหรือพูดโดยไม่ใช่หรือไม่ต้องใช้ลักษณนามให้เยิ่นเย้อ, ยืดเยื้อ เพราะลักษณนามที่น่าจะต้องใช้ในข้อความนั้น ๆ จะถูกแทนที่ด้วยคำนามที่ตามหลัง จำนวนนับไปในตัว จึงไม่จำเป็นต้องเพิ่มคำที่เป็นลักษณนามตามหลังจำนวนนับอีก ดังโครงสร้างการเขียนหรือการพูดแต่เดิม กล่าวคือ โครงสร้างของการเขียนและการพูดแบบใหม่ที่ไม่ใช่ลักษณนามหรือละลักษณนามจะประกอบด้วย “จำนวนนับ + นาม” ไม่ใช่โครงสร้างเดิมที่ประกอบด้วย “นาม+จำนวนนับ+ลักษณนาม” ดังตัวอย่างการเปรียบเทียบระหว่างโครงสร้างแบบเก่าและโครงสร้างแบบใหม่ ต่อไปนี้

โครงสร้างใหม่ (จำนวน + นาม)	โครงสร้างเก่า (นาม + จำนวน + ลักษณนาม)
1. อีกหนึ่งบริการที่ไม่หยุดนิ่งจากเซลล์	เป็นบริการอีกอย่างหนึ่งที่ไม่หยุดนิ่งจากเซลล์
2. แทบทุกการประชุมจะต้องเสียเวลารอคอยสมาชิกให้ครบองค์ประชุม	การประชุมทุกนัด (ครั้ง, ประเภท ฯลฯ) จะต้องเสียเวลารอคอยสมาชิกให้ครบองค์ประชุม
3. กก.ต. ไม่ประกาศรับรอง 78 ส.ว. ทั่วประเทศ	กก.ต. ไม่ประกาศรับรอง ส.ว. 78 คน ทั่วประเทศ
4. 15 อดีตผู้สมัคร ส.ว. สงขลา รวมตัวต่อต้านการทุจริตเลือกตั้ง	อดีตผู้สมัคร ส.ว สงขลา 15 คน รวมตัวต่อต้านการทุจริตเลือกตั้ง
5. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นั้นเป็นอีกหนึ่งความพยายามที่จะช่วยเยียวยาธรรมชาติให้คงอยู่	การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็น ความพยายามอีกประการหนึ่ง (หนึ่ง ประการ) ที่จะช่วยเยียวยาธรรมชาติให้คงอยู่

โครงสร้างใหม่ (จำนวน + นาม)	โครงสร้างเก่า (นาม + จำนวน + ลักษณะนาม)
6. ขณะนี้ยังมีอีก 5 สพอตโฆษฉฉ รอนำเสนอท่านผู้ฟัง	ขณะนี้ยังมีสพอตโฆษฉฉอีก 5 ชุดรอนำเสนอท่านผู้ฟัง
7. ห้างมีสินค้ำไว้บริการครบทุกความต้องการ	ห้างมีสินค้ำครบทุกประเภทไว้บริการตามความต้องการ หรือ ห้างมีสินค้ำไว้บริการตามความต้องการครบทุกประเภท

5.2 ลักษณะนามแบบใหม่ ขณะที่ลักษณะนามแบบเก่ามักจะเป็นคำมูลซึ่งเป็นคำเดี่ยวโดด ๆ ตามลักษณะสำคัญประการหนึ่งของภาษาไทยในฐานะที่เป็นภาษาตระกูลคำโดด เช่น กลุ่ม, คน, คู่, ตัว, สาย, หน่วย ฯลฯ แต่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ลักษณะนาม ในปัจจุบันแม้จะยังคงมีการใช้ลักษณะนามแบบเก่าอยู่ก็มีการพัฒนาลักษณะนาม แบบใหม่ขึ้นใช้อย่างแพร่หลาย เป็นที่นิยมในหมู่ผู้ใช้ภาษารุ่นใหม่ ดังปรากฏผ่านสื่อมวลชนทุกแขนง ข้อสังเกตสำคัญก็คือ ลักษณะนามแบบใหม่จะประกอบด้วย คำมูลเรียงประสมกันสองคำ

การนำคำมูลมาประสมกันให้เป็นลักษณะนามแบบใหม่ มีสองลักษณะใหญ่ ๆ คือ ลักษณะนามที่เป็นภาษาไทยและลักษณะนามที่ใช้ภาษาต่างประเทศ

5.2.1 ลักษณะนามที่เป็นภาษาไทย ลักษณะนามที่เป็นภาษาไทยอาจจำแนกตามการใช้คำมูลประสมเป็นลักษณะนามได้ดังนี้

5.2.1.1 ลักษณะนาม + ลักษณะนาม คำมูลเดิมต่างเป็นคำลักษณะนามอยู่ก่อน เมื่อนำมาประสมกันจึงกลายเป็นลักษณะนามแบบใหม่ เช่น คำว่า "คู่สาย" "ชิ้นงาน" "สายพันธุ์" "สายงาน" "หน่วยงาน" ฯลฯ เช่น

1. การติดตั้งโทรศัพท์ใหม่ทุกครั้ง ต้องมีคู่สายเพิ่มอีก 10 คู่สาย
2. นิทรรศการครั้งนี้มีผู้สนใจส่งผลงานเข้าประกวดรวม 50 ชิ้นงาน
3. ในปีนี้กรมประมงสามารถเพาะพันธุ์ปลาใหม่ได้ถึง 20 สายพันธุ์

5.2.1.2 ลักษณะนาม + นาม คำมูลหน้าเป็นลักษณะนาม

แต่คำมูล หลังเป็นนาม เช่น คำว่า “ชนิดกีฬา” “เขตเลือกตั้ง” “กลุ่มข่าว” “กลุ่มอาชีพ” “กลุ่มตัวอย่าง” “ไมล์ทะเล” ฯลฯ เช่น

1. แม่น้ำในอำเภอนี้แบ่งตามอาชีพได้เป็น 5 กลุ่มอาชีพ
2. คาดว่าในเอเชียเกมส์ ครั้งที่ 14 จะมีนักกีฬาเข้าแข่งขันมากกว่า 21 ชนิดกีฬา

5.2.1.3 ลักษณะนาม + กริยา คำมูลหน้าเป็นลักษณะนาม

แต่คำมูล หลังเป็นกริยา เช่น คำว่า “กลุ่มเสียง” “หน่วยจัดตั้ง” “หน่วยฝึก” “หน่วยเลือกตั้ง” ฯลฯ เช่น

1. วงการโรคติดต่อจำแนกผู้ที่มีแนวโน้มหรือเสี่ยงเป็นโรคเอชไอวีได้ถึง 5 กลุ่มเสียง
2. ในการฝึกวิชาทหารแก่นิสิตนักศึกษาแบ่งผู้รับการฝึกทั้งหมดออกเป็น 6 หน่วยฝึก

5.2.1.4 นาม + นาม คำมูลทั้งคำหน้าและคำหลังล้วนเป็น

คำนาม นามเรียงประสมเป็นคำประสมใหม่ ทำหน้าที่เป็นลักษณะนาม แม้ว่าลักษณะนามประเภทนี้จะมีไม่มากนัก แต่ก็พบบทเห็นเป็นตัวอย่างอยู่บ้าง ที่มักพบบ่อยคือคำว่า “เลขหมาย” ที่ใช้ในองค์การโทรศัพท์ “แรงเหวี่ยง” ที่ใช้กับปริมาณของแสงสว่าง “แรงม้า” ในเรื่องเกี่ยวกับกำลังของเครื่องยนต์ “ปีแสง” ที่ใช้วัดระยะทางของดวงดาวต่าง ๆ และลักษณะนามประเภทนี้ที่จัดเป็นคำใหม่ล่าสุด คือคำว่า “คุณลักษณะ” เช่น

1. 4 คุณลักษณะ เครื่องปรับอากาศที่พิสูจน์ได้
2. องค์การโทรศัพท์มีโครงการเพิ่มเลขหมายโทรศัพท์อีก 100,000 เลขหมาย

5.2.1.5 กริยา + กริยา คำมูลหน้าและคำมูลหลังล้วนเป็นคำกริยา เช่น คำว่า “เที่ยวบิน” ที่นิยมใช้ทับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “ไฟลต์” (Flight) เช่น วันนี้นับตรงสู่กรุงโซล 5 เที่ยวบินต่อสัปดาห์

5.2.2 ลักษณะนามที่เป็นภาษาต่างประเทศ ลักษณะนามประเภทนี้เกิดจากวิทยาการใหม่ ๆ หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ของตะวันตก นอกจากลักษณะนามภาษาต่างประเทศที่ใช้กันมาแต่เดิม และเป็นที่รู้จักกันทั่วไป เช่น มาตราซัง, ดวง, วัตที่ใช้เป็น กรัม, กิโลกรัม, ลิตร, เซนติเมตร, กิโลเมตร, ไมล์ หรือชื่อสกุลเงินตราต่างประเทศ เช่น ดอลลาร์, ปอนด์, รูปี, หยวน, เปโซ ฯลฯ ซึ่งรู้จักกันดี

ปัจจุบัน มีลักษณะนามใหม่ ๆ ที่เป็นภาษาต่างประเทศ ใช้ในภาษาไทยมากมาย เช่น หน่วยวัดความดังของเสียงที่ใช้คำว่า “เดซิเบล” หน่วยวัดความสิ้นสะท้อนของแผ่นดินไหวซึ่งมีหน่วยวัดเป็น “เฮกเตอร์” ความรุนแรงของรังสีโคบอลต์-60 เรียกเป็น “คูรี”, “เรด” เช่น รังสีโคบอลต์-60 ความแรง 5 คูรี ปริมาณรังสี 1.7 ล้านเรด นอกจากนี้ ยังมีคำว่า “เรินท์แกน” เช่น ปริมาณรังสี 200 มิลลิเรินท์แกน เป็นต้น

ในวงการตำรวจซึ่งมีการตรวจจับผู้ขับขี่ยานพาหนะที่ดื่มแอลกอฮอล์ มีการกำหนดว่า ถ้าผู้ขับขี่คนใดมีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดเกินกว่า 20 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ ถือว่าผิดกฎหมาย คำว่า “มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์” จึงจัดเป็นลักษณะนามที่ใช้บ่งบอกปริมาณของแอลกอฮอล์ในเลือด

6. ข้อดีและข้อดีของการเปลี่ยนแปลง

การเปลี่ยนแปลงการใช้ภาษาไทยปัจจุบัน ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะไม่ใช่หรือละเลิกการใช้ลักษณะนามดังกล่าวมาข้างต้นตามลำดับนั้น หากพิจารณาอย่างรอบด้านแล้วจะพบว่า มีทั้งข้อดีและข้อดีต่อการใช้ภาษาไทยโดยรวมดังนี้

6.1 ข้อดี ข้อดีที่เห็นได้ชัดเจนเป็นรูปธรรมที่สุดก็คือความสะดวก รวดเร็วในการพูดและการเขียน ซึ่งสอดคล้องกับภาวะการณ์ของสังคมปัจจุบันที่ต้องการสื่อสารที่สะดวก รวดเร็ว เพราะการพูดและการเขียนที่ไม่ต้องใช้ลักษณะนามทำให้

ข้อความที่สื่อออกมามีความสั้น กระชับ รัดกุมกว่าการมีลักษณะนาม โดยเฉพาะการใช้ภาษาในการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ และภาษาโฆษณาดังกล่าวแล้ว จนจัดเป็นเอกลักษณ์ ของการใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์และการโฆษณา และจัดเป็นกรณียกเว้น ของการใช้ภาษาอีกกรณีหนึ่งด้วย เช่น การพูดหรือเขียนว่า “ในทุก ๆ สถานการณ์...” น่าจะกระชับรัดกุมกว่า “ในสถานการณ์ทุก ๆ อย่าง....” เพราะในบางครั้งผู้พูด หรือผู้เขียนก็ไม่แน่ใจว่าจะเลือกใช้ลักษณะนามใดจึงจะต้อง เหมาะสม โดยเฉพาะเมื่อจำเป็นต้องกล่าวถึงคำนามใหม่ ๆ หรือสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งไม่เคยมีการใช้ลักษณะนาม สำหรับนามหรือสิ่งนั้น ๆ มาก่อน จึงเป็นเรื่องที่อาจจะน่าเห็นใจสำหรับผู้ที่ไม่ มีประสบการณ์หรือไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการใช้ลักษณะนามอย่างเพียงพอ แต่ในกรณีที่เป็นคำเก่า ๆ ซึ่งน่าจะเป็นที่คุ้นเคย เช่น คำว่า “ระฆัง” ก็ยังมีพิธีกรบางคน ในรายการทางสถานีวิทยุโทรทัศน์บางรายการ ใช้ลักษณะนามตามคำนาม คือ ใช้ว่า “มีระฆังทั้งหมดรวม 102 ระฆัง” แทนที่จะรู้จักใช้ลักษณะนามของระฆังว่า “ใบ” หรือ “ลูก” เป็นต้น

6.2 ข้อต่อ ข้อต่อของการเปลี่ยนแปลงการใช้ภาษาด้วยการละ ลักษณะนาม หรือใช้ลักษณะนามอย่างผิด ๆ จะด้วยสาเหตุที่เกิดจากความไม่รู้ ไม่เข้าใจ ด้อย ประสบการณ์หรือความไม่รอบคอบ ไม่พิถีพิถันในการใช้ภาษาที่อาจเรียกง่าย ๆ ว่าใช้ภาษาแบบ “มั่งง่าย” ก็ตาม ผลลัพธ์ที่พบเห็นก็คือ ทำให้การใช้ภาษาพูดและ ภาษาเขียนขาดความถูกต้อง ขาดหลักเกณฑ์ทางภาษาที่ควรจะเป็น และประการ สำคัญที่น่าเป็นห่วง คือ เป็นการส่งเสริมให้เกิดความมั่งง่ายในการใช้ภาษาให้แพร่ กระจายออกไปในวงกว้างขึ้นเรื่อย ๆ จนอาจกลายเป็น “กระแสความนิยม” เหมือน การใช้ภาษาในกรณีอื่น ๆ ที่เราเรียกว่า “อ่านหรือเขียนตามความนิยม” ซึ่งก็หมายถึง การพากันนิยมในสิ่งที่ผิด ในทางที่ผิดหลักเกณฑ์ จนสิ่งที่ผิดทางผิดที่นั้น ๆ กลายเป็น สิ่งที่ถูกและทางที่ถูก เหตุที่ถูกเพราะคนส่วนใหญ่ประพฤติปฏิบัติกันจนกลายเป็น ความเคยชิน ยิ่งถ้าคนที่ประพฤติปฏิบัติเป็นคนเด่น คนดัง คนมีอำนาจ มีบารมี หรือมีตำแหน่งแห่งที่ของสังคม ของประเทศชาติบ้านเมือง ก็จะมีคนพลอย

ประพุดปฏิบัติตามอย่างไม่ลืมหูลืมตา จนถือเป็นความทันสมัยทันยุคไปเลย

โดยเฉพาะในกรณีการเปลี่ยนแปลงการใช้ลักษณะนามนี้ ถ้าปล่อยให้เป็นอย่าง
ตามกระแสนิยมเช่นปัจจุบัน ก็เชื่อแน่ว่าในวันการละลักษณะนามและการใช้ลักษณะนาม
อย่างผิด ๆ ก็จะขยายแวงดวงออกไปไม่สิ้นสุด จนในอนาคตคนรุ่นใหม่กว่านี้อาจไม่
รู้จักการใช้ลักษณะนามที่ถูกต้องในการพูดและการเขียนก็เป็นได้

7. บทสรุป : ทางออกที่ควรจะเป็น

การใช้ลักษณะนามเป็นเอกลักษณ์สำคัญประการหนึ่งของภาษาไทยที่มีการ
เปลี่ยนแปลงไปตามภาวะสังคม โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันที่มุ่งความสะดวกรวดเร็ว
ในการสื่อสารเป็นเหตุให้การใช้ภาษาในการสื่อสารมุ่งที่ความล้นกระชับตัดความเยิ่นเย้อ
ฟุ่มเฟือย ซึ่งลักษณะการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว มีผลกระทบต่อการใช้ลักษณะนามด้วย

สาเหตุที่ทำให้การใช้ลักษณะนามมีผลกระทบ ได้แก่ อิทธิพลจากการใช้ภาษา
ในสื่อมวลชน ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การใช้ภาษาในโฆษณา การใช้
ภาษาในวรรณกรรมและสื่อบันเทิงต่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงการใช้ลักษณะนาม
อาจมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดี คือ ทำให้การสื่อสารสะดวก รวดเร็วขึ้น แต่มีข้อเสีย
คือ นอกจากทำให้การใช้ภาษาผิดหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมให้
การใช้ภาษาขาดความรอบคอบ พิถีพิถันและความประณีตเท่าที่ควรซึ่งอาจเป็นผลเสีย
ต่อการใช้ภาษาในภาพรวมในอนาคตได้

อย่างไรก็ตาม ทางออกที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสมควรพิจารณาร่วมกันเพื่อ
ดำเนินการต่อ ๆ ไป น่าจะเป็นแนวทางดังต่อไปนี้

1. การใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์และการโฆษณาที่เป็นอยู่ สมควรยอมรับได้
ในฐานะที่มีความจำเป็น และถือเป็นเอกลักษณ์ของสื่อประเภทนี้ ที่สามารถถือ
ปฏิบัติได้โดยต้องคำนึงถึงความเหมาะสม ที่ไม่ออกนอกกรอบของความเป็น “ภาษา
หนังสือพิมพ์” และ “ภาษาโฆษณา” ที่ดี

2. การใช้ภาษาของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ ที่นอกเหนือจากการโฆษณา คือ การใช้ภาษาของผู้อ่านข่าว ผู้ดำเนินรายการต่าง ๆ พิธีกร และผู้ที่ได้รับเชิญไปร่วมออกรายการทั้งหลาย โดยเฉพาะบรรดาผู้หลักผู้ใหญ่ ในวงการต่าง ๆ คนเด่น คนดังทั้งปวง ควรเพิ่มความระมัดระวัง ความพิถีพิถันในการใช้ภาษา ด้วยการเตรียมตัวที่ดี มีการหาและศึกษาข้อมูลล่วงหน้าก่อนอ่านข่าว ก่อนดำเนินรายการ ก่อนออกรายการเพื่อป้องกันความผิดพลาดในการใช้ภาษา ทั้งนี้มิได้หมายถึงการใช้ลักษณะนามเพียงอย่างเดียว เพราะสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีอิทธิพลต่อการรับรู้ เรียนรู้ และการเลียนแบบค่อนข้างรวดเร็วและมากมาย

3. ผู้ที่มีหน้าที่ตอบคำถามหรือให้สัมภาษณ์สื่อต่าง ๆ บ่อย ๆ ซึ่งมักเป็นผู้หลักผู้ใหญ่หรือผู้นำในบ้านเมือง ไม่ว่าจะเป็นนักการเมืองหรือข้าราชการประจำทุกหมู่เหล่า ควรตระหนักถึงความสำคัญของการเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา คือ น่าจะเป็นผู้ใหญ่หรือผู้นำที่มี "รสนิยม" ในการใช้ภาษา เพื่อเป็นแกนนำให้ประชาชนลดละเลิกความ "มั่งง่าย" ในการใช้ภาษา ที่ถือว่าบุคคลผู้ทรงเกียรติเหล่านี้มีบทบาทสูงกว่า สามารถสร้างศรัทธาได้มากกว่าบุคคลประเภทอื่น ๆ เพราะถ้าบุคคลระดับ รัฐมนตรี อธิบดี ยังใช้ลักษณะนามไม่เป็น ก็ป่วยการที่จะพูดถึงชาวบ้านร้านตลาดจะใช้เป็น

4. ผู้ที่มีหน้าที่เป็นครูบาอาจารย์ตามสถานศึกษาต่าง ๆ ทุกระดับยิ่งต้องตระหนักถึงบทบาท ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบทั้งในฐานะเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษาโดยปริยายแล้ว ยังต้องพยายามช่วยกันแก้ไขการใช้ภาษาที่ผิดพลาดบกพร่องของนักเรียน นักศึกษาด้วย ไม่ว่าครูหรืออาจารย์จะมีหน้าที่สอนหนังสือในสาขาวิชาใด เลิก "โยนกลอง" เรื่องปัญหาการใช้ภาษาของนักเรียน นักศึกษา ให้แก่ "ครูสอนวิชาภาษาไทย" รับผิดชอบไปเสียได้แล้ว เพราะปัญหาการใช้ภาษาเป็นปัญหาาร่วมกันของคนในชาติทุกฝ่ายทุกคน มิใช่ปัญหาเฉพาะของคนกลุ่มเดียวหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่ถูกสมมุติว่ามีหน้าที่โดยตรง คือ "ครูสอนวิชาภาษาไทย" เช่นที่เคยคิด เคยเข้าใจ และเคยยึดเยียดมาแต่ดั้งเดิมเท่านั้น

และประการสำคัญ หน้าที่ของครูบาอาจารย์มิใช่มุ่งสอนหนังสือหรือป้อนเฉพาะสาขาวิชาของตนเองตามหลักสูตรเพียงอย่างเดียว แต่ต้องสอนสาระชีวิตให้นักเรียน นักศึกษาด้วย และสาระชีวิตส่วนหนึ่งของความเป็นมนุษย์ ก็คือทักษะการสื่อสาร ด้วยภาษาที่ดี มีรสนิยมนั่นเอง

5. ประชาชนผู้ใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร ควรเพิ่มความระมัดระวัง ความรอบคอบในการใช้ภาษาทั้งการพูดและการเขียน เพื่อป้องกันความบกพร่องผิดพลาดในการสื่อสาร ถึงแม้ว่าความผิดพลาดบกพร่องนั้น ๆ อาจดูเป็นเรื่องเล็กน้อย และไม่ถึงกับทำให้เป็นอุปสรรคในการสื่อสาร หรือทำให้การสื่อสารเสียหาย แต่การใช้ภาษาที่ไม่ถูกต้องก็เป็นการลดเสน่ห์ในตัวลงไปได้โดยใช่เหตุ โดยเฉพาะการใช้ลักษณะนามจะไม่เกิดความผิดพลาดบกพร่อง ถ้าใช้หนังสือ "ลักษณะนาม" ฉบับราชบัณฑิตยสถานเป็นคู่มือ

แต่ทั้งนี้ผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นเจ้าของภาษาไทยทุกคนจะต้องไม่นึกคิดแบบง่าย ๆ ว่า เรื่องการใช้ภาษาไม่เห็นจะมีความสำคัญเท่ากับการแก้ปัญหาปากท้อง ปัญหาเศรษฐกิจของชาติเลยนี้ เพราะถ้านึกคิดเช่นนั้น ก็คงต้องยอมปล่อยให้ทุก ๆ ปัญหา ทุก ๆ เรื่องราว ในประเทศนี้ ตกเป็นหน้าที่ของทุก ๆ ผู้เกี่ยวข้องโดยตรงจัดการเอง แต่คงต้องถามว่าใครคือผู้เกี่ยวข้องโดยตรงที่แท้จริงกันเล่า?

เชิงอรรถ

- 1 ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. (กรุงเทพฯ : บริษัทอักษรเจริญทัศน์ (อจท) จำกัด, 2538) หน้า 726.
- 2 ราชบัณฑิตยสถาน. ลักษณะนาม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่ 3. (กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, 2542), หน้า 81.
- 3 เรื่องเดียวกัน. หน้า (9).
- 4 เรื่องเดียวกัน. หน้า (10).
- 5 พ.ต.หญิงพะออบ โปษะภุชณะ. ลักษณะสำคัญของภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. (กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด บำรุงสาส์น, 2522), หน้า 15.
- 6 วิลเลียม คลิฟตัน ดอดด์. ไทย. แปลโดย หลวงนิพนธ์พิทยาสรรค์ (ฮวดหลี หุตะโกวิท). (พระนคร : พิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพนายสุรเก็น บุนนาค พ.จ. เสาร์ที่ 20 กรกฎาคม 2517), หน้า 227 - 228.
- 7 เด็ก พันธ์ผู้เก็งอมร. เปรียบเทียบระบบการเรียงคำในภาษาไทยนึ่งกับภาษาไทยมาตรฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2525), หน้า 53 - 54. อ้างจาก Janice E. Saul. "Classifiers in Nung". Lingua 13. (Amsterdam : North - Holland Publishing Co., Ltd., 1965), pp.279 - 289.
- 8 "จ้วง" เป็นชนชาติไทยนอกประเทศชนชาติหนึ่งซึ่งเชื่อกันว่ามีความใกล้เคียงกับคนไทยในประเทศมากชนชาติหนึ่ง ถิ่นฐานของชาวจ้วงอยู่ในมณฑลกว่างสีของประเทศจีน
- 9 ดุษฎีพร ชำนิโรคนานต์. ลักษณะนามในภาษาจ้วง. (กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538), หน้า 1.
- 10 เรื่องเดียวกัน. หน้า 54 - 55.
- 11 เรื่องเดียวกัน. หน้า 40.
- 12 คำภาษาจีนในตัวอย่างเป็นสำเนียงจีนแต้จิ๋วทั้งหมดตามสำเนียงคำยืมภาษาจีนที่ใช้ในภาษาไทยส่วนใหญ่

- 13 จิตรา ก่อหนักเกียรติ. ความรู้เรื่องเงินจากผู้เฒ่า. พิมพ์ครั้งที่ 10. (กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2539), หน้า 78 - 79.
- 14 มติชน. 22 มีนาคม 2543, หน้า 1.
- 15 "บทนำ". มติชน. 27 มีนาคม 2543, หน้า 2.
- 16 มติชน. 5 พฤษภาคม 2543, หน้า 1.
- 17 เชิงอรธธา ดรธรณี. มติชน. 13 เมษายน 2543, หน้า 3.
- 18 เชิงอรธธา ดรธรณี. มติชน. 5 พฤษภาคม, หน้า 3.
- 19 วรากรณ์ สามโกเศศ "คำสัหุ้ยดำเนนการอธบยาปราฎการณ" มติชน. 13 เมษายน 2543, หน้า 6.
- 20 ปีก นาดจำนง. "รอบสยามรัฐ : ชุนซ้าง ชุนแพน ฉบัปประมวล". ชาวกรุง 2000. 4 (30 เมษายน - 6 พฤษภาคม 2543) : 3.
- 21 ขวัญเรณ. รายบักร์. ฉบัปที่ 682 ประจำบักร์หลัง เตือนเมษายน 2543
- 22 รายการข่าวสถานีวิทยุโทรศัคนซ้อง 11 กรมประชาสัหมพันธ. 23 มีนาคม 2543.
- 23 อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโฆษิต และอวยพร ฟานิช. รายงานการวิจัยเรื่อง วิวัฒนาการของภาษาโฆษณาในหนังสือพิมพ์ไทย (พ.ศ.2387 - 2527). (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528), หน้า 25.
- 24 มติชน. 22 มีนาคม 2543, หน้า 15.
- 25 มติชน. 23 มีนาคม 2543, หน้า 9.
- 26 ข่าวสด. 14 มีนาคม 2543, หน้า 5.
- 27 มติชน. 13 มีนาคม 2543, หน้า 15.
- 28 มติชน. 3 เมษายน 2543, หน้า 32.
- 29 มติชน. 29 มีนาคม 2543, หน้า 13.
- 30 มติชน. 5 เมษายน 2543, หน้า 7.
- 31 แผ่นพับไบสมัครบโตรอเมริกันเอ็กซ์เพรส แทรเวล รีเวอร์ด
- 32 มติชน. 17 ตุลาคม 2543, หน้า 18.